

nekoliko posestniki sami prevzeti in ravno te meje, med katerimi je to mogoče, odtegnejo se popolnoma moji sodbi.

Pri družih kanalih pa redko prebivalstvo teh del ne more opraviti in zato bi bila tu podpora na pravem mestu.

Zračunil sem tedaj množino prsti, oziroma šote, ki se mora izkopati, in tudi dotične stroške; a kak del poslednjih naj bi se odkazal fondu za obdelovanje močvirja v podporo, to naj sodijo drugi bolj kompetentni faktorji.

Služba kulturnega inženirja.

Popis nalog, ki pripadajo odboru za obdelovanje močvirja, kaže, da jih nismo v stanu korektno doseči brez pomoči tehničnega organa. Kajti ne samo skrb za dobro ohranjenje stavb pri obeh glavnih recipijentih in stranskih pritokih tirja izvedenega in zanesljivega inženirja, temuč treba ga je tudi, da čuva izkopanje šote in vreduje prihodnje stranske jarke. Vrh tega pač tudi ne bode mogoče brez pomoči tehničnih organov določiti posameznega konkurentnega ozemlja pri stranskih pritokih.

Zato predlagam, da se za to službo nastavi pripraven inženir, ki ima potrebno znanje in potrebno skušnjo, da bode zamogel pri vseh tehničnih vprašanjih pomagati odboru za obdelovanje močvirja. Ta inženir naj bi se nastavil, če je le mogoče, uže v začetku del, ker bi se mu samo s tem priložnost ponudila, natanjko poznati vse objekte in tedaj vspešno jih čuvati.

(Dalje prihodnjič.)

Naše slovstvo.

Nova šolska knjiga. Občna zgodovina. I. del. Stari vek se zove nova knjiga, ki jo je prof. J. Jesenko ravnokar poslal med svet; na čelu pravi sicer, da je le drugi popravljeni natis, a ko smo knjigo nadrobneje pregledali, prepričali smo se, da jo je spisatelj vso presnoval in popravil. Ker se bode jeseni tudi v II. razredu naših gimnazijev jela zgodovina slovenski poučevati, prišla je ta naučna knjiga naši slovenski mladini ravno o pravem času na svetlo. Učivo je v vsej knjigi jako pregledno razdeljeno, kar bode gotovo močno olajševalo nalogo učencem in učiteljem. Beseda jej je gladka in povsodi lehkoumevna, tako da skoro zavidamo naši mladini, ki si bode po tej knjigi prisvajala zgodbe starega veka, ko pomislimo, s koliko težavo smo se mi sami o svojem času po nerazumljivih nemških knjigah, po toliko suhoparnem Pützu učili občne zgodovine. Da je spisatelj gledal pred vsem ravno na šolske potrebe, pričuje nam tudi pisava lastnih imen; piše namreč tuja lastna imena po tuje. Od ene strani se nam zdi to načelo prav naravno, ker se učenci v istem razredu uče latinščine ter v tej nahajajo lastna imena pisana po latinskem kopitu. Pouk v vseh predmetih se bi pač imel vjemati. S tem smo zadeli na načelo, ki pri nas, v našem slovenskem slovstvu še nikakor ni rešeno. Tega rešenja pa nam je treba kot ribi vode. Sapienti sat. Profesor Jesenko je v tej novi knjigi pisal tuja imena po klasični obliki, narečivna imena („appellativa“) pa po domače. Mnogim je s tem zadel pravo, zlasti pa onim, ki bi radi vsa tuja imena fonetično pisali. Stvar je vredna resnega prevdarka — in dobro bi bilo, da bi jo naši jezikoslovci korenito jeli preiskavati; treba nam je, da jo končno doženó. Pri tej pravdi, pri tem raziskovanju se pa naši jezikoslovci ne smejo ozirati le na latinščino in grščino, ampak na razne slovanske jezike,

pa tudi na druge evropske jezike. Le s tako razglednega stališča je mogoče to imenitno prašanje rešiti.

Če omenimo še, da je cena knjigi, ki obsega osem in pol pôle, samó 55 kr., priporočili smo jo dovolj našim bralcem. Ugajala bode gotovo ne le učenem, ampak tudi drugim čitateljem, ki iščejo zgodovinskega pouka ali pa ga znova hočejo oživiti. Knjigo občinstvu priporočamo tem bolj, ker nje spisatelj uže leta in leta neprestano spisuje nam naučne knjige in jih tudi sam zalaga. In to zalaganje šolskih knjig je pri dosedanjih in naših razmerah skoro še večja zasluga nego njih spisovanje.

Abecednik za slovenske šole, sestavil Andrej Praprotnik, nadučitelj in ravnatelj 1. mestni peterorazredni deški ljudski šoli v Ljubljani — imenuje se ravnokar na svetlo prišla šolska knjižica. Ime pisateljevo nam je uže dosti poročila, da je knjižica dobra, ker zajemal je iz lastne priznane bogate skušnje. Bodi tedaj knjižica gorko priporočena vsem slovenskim ljudskim šolam.

Narodne biblioteke prišel je na svetlo v Novem mestu tretji snopič.

Naši dopisi.

Krems na Niže-Avstrijskem 8. maja. — Resnično, komaj se nekoliko oddahnem, ko mi doidejo novine iz moje ljube rojstne dežele. Kajti brez teh novin cepniti bi moral med tukaj izhajajočimi lažnjivimi nemško-židovskimi časopisi. Pač v srečo si moram šteti, da me podpirajo izmed teh rogovilnih liturg naše dušne in v pravem pomenu besede odkritosrčne novine, kakor „Sl. Narod“, „Soča“, „Mir“, „Kres“ in „Ljublj. Zvon“. Zraven teh prikupile so se mi brez prilizovanja naše obrtniške „Novice“. Srce mi od radosti bije, kadar prebiram razna podučila o kmetijstvu v tem res vrlem listu, pisana prav po domače.

Akoravno na trdi nemški deželi, se vendar upam „Novicam“ priporočati, da tudi tukaj imel je poduk potovalni učitelj za sadjorejo g. Julij Jablanzy pretečeni mesec. Udeležili so se sleherni narodni učitelji tega šolskega okraja. Poduk g. Jablanzy-ja trajal je celih osem dni, obstoječ v sajenji, požlahtnenji, obrezovanji, presanji in snaženji dreves, dopoludne teoretično, popoldne praktično. Konečno dobil je vsaki teh učiteljev mnogovrstnih žlahtnih drevesec in spričevalo udeleževanja tega nauka. Tudi imajo tukajšni vinorejci šolo za vinorejo. Uče se njih fantje pozimi v šolskem poslopju teoretično a spomladi praktično zunaj na lepem vinorejskem vrtu (Weinbauschulgarten). V tem vrtu vidijo se različna obdelovanja vinogradov. Tu so grede zasejanih zrn, tam posajene rogaši, zopet dalje presajene stare trte, da zamorejo vnovič poganjati, posajene so prav globoko. Zagledaš tudi razne brajde ali kolce prepeljane z debelim dratom, da se manj kolcev porabi.

Razna so podzidovanja vinogradov, kakor tudi razne like vinskih hramov i. d. Vinograde tukaj ljudje jako težavno obdelujejo, ker leže po silno strmih gričih, ne po dobri poti, ampak po stezah čez skalovje nosijo potrebni gnoj do svojih vinogradov. V jeseni si marsikdo napolni svojo klet, prodá pa večinoma v trgatvi drožje (tako imenovani „maiš“) kupcem, katerim je večina denar dolžna. Proda se taki „maiš“ za 3 do 5 gld. staro vedro. Staro vino se prodaja tukaj po 8, 9 in 12 gld. Večina se prepelje na Gornje-Avstrijsko, tudi na Ogersko, ako je tam slabo obrodilo. Ob bregu Donave pri postajah parobroda prevožnega društva leži v jeseni sodov na tisoč veder vina namenjenega za prevožnjo na razne kraje gornjega Avstrijskega. Tukaj je sicer težavno pridelovanje — toda v denar gre vse. Želim, da bi se tudi